Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Tina de ca l'Obradors 1

Gaià

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Prop del mas Obradors, al sector oest del terme de Gaià
Emplaçament	Des del mas Obradors camí direcció oest 400 m i giravolt a N. Just abans d'una bifurcació
Alçada:	422

Coordenades:

Latitud:	41.91884
Longitud:	1.8904
UTM Est (X):	407988
UTM Nord (Y):	4641360

Classificació

Número de fitxa	08090 - 36
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Element arquitectònic
Estil / època:	Medieval
Segle	IX-XI
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Difícil
Ús actual:	Sense ús
Titularitat	Privada
Titular:	08089A003090080000YQ
Fitxes associades:	

Tina de ca l'Obradors 2

Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dl., 28/05/2018 - 02:00

Descripció

Conjunt de tina i follador excavats a la roca, d'època medieval, emplaçats a la part sud-oest d'un serrat que hi ha prop del mas Obradors i del torrent de la Roca. En aquest serrat hi ha una altra tina excavada a la roca (ca l'Obradors 1). Segons expliquen els germans COROMINAS CAMPS (2017: 164) en el seu llibre de referència dedicat a premses, tines i trulls medievals, aquest tipus d'elements arcaics vinculats amb l'elaboració del vi, molt probablement medievals, es poden considerar els antecessors de les tines modernes, sense follador, que es van generalitzar entre els segles XVI i XVIII i que en l'etapa final es van folrar amb els típics cairons. El conjunt anomenat pels germans Corominas ca l'Obradors 2 es situa a la vora d'una codina que forma una petita cinglera i consta dels dos elements característics d'aquestes tines arcaiques. El follador és una cavitat de forma cilíndrica adjacent a la tina i de poca profunditat. Aquí és on es trepitjava la verema. Per un dels costats el follador queda obert cap a la tina, de manera que el most podia anar caient directament per decantació. La tina també és de forma cilíndrica però més gran, de 2,05 m de diàmetre i una alçada de 0,9 m. La seva capacitat seria de 3.000 litres. Aquí és on tenia lloc el procés de fermentació del vi. La tina té el seu desguàs (boixa) que dóna a una cavitat lateral, també retallada a la roca, que funcionaria com a cubeta de decantació. En aquest espai es feia la separació dels solatges o pòsit que arrossegava el vi abans de ser trascolat a la bóta. Sobra la mateixa roca, a un costat de la tina, hi ha un petit dipòsit rectangular fet de totxo que s'hauria habilitat, ja en època moderna, per ensulfatar les vinyes. En aquesta època segurament també s'hauria utilitzat la tina com a dipòsit d'aigua.
Els germans Corominas consideren que aquest tipus de tines excavades a la roca són de cronologia incerta, però molt probablement medievals. En el cas de les tines de ca l'Obradors cal dir que es situen en un indret força especial, amb múltiples elements de cronologia alt-medieval. Efectivament, en el serrat que hi ha rere el mas Obradors hi trobem una altra tina de característiques similars (Tina de ca l'Obradors 2), l'església de Sant Pere de Monistrol (d'origen preromànic i derivada d'un probable monestir de tradició visigòtica), un poblat d'època visigòtica junt a un mas alt-medieval on hi havia una ferreria (jaciment de les Feixes de Monistrol) i una necròpolis de cistes també d'època visigòtica (Necròpolis d'Obradors). Tot això ens indueix a pensar en una cronologia força reculada: potser no d'època visigòtica però sí als inicis de l'època comtal (segles IX-XI). Un altre fet interessant és que en tot el serrat que hi ha rere el mas Obradors s'hi poden veure moltes feixes confeccionades amb grans blocs de roca, gairebé ciclopis. No sabem si es tractaria d'elements contemporanis a les tines i a aquest primer conreu de la vinya en època alt-medieval o bé, com semblaria més probable, a l'últim moment d'expansió de la vinya, ja als segles XVIII-XIX.

Història

Les tines de ca l'Obradors 1 i 2, així com la del camp del Miquel, es trobaven cobertes de terra i pràcticament no es reconeixien. Pels volts de 2011, amb motiu de la preparació del llibre "Gaià, t'estimo", Josep Font i Josep Matamala van entrar en contacte amb els germans Ramon i Jaume Corominas, que estaven treballant en el seu estudi sobre premses, tines i trulls medievals. A partir d'aquí es van poder identificar aquests elements com a tines medievals i es van netejar.

Bibliografia

BADIA, Josep M (2016). "Arquitectura", Gaià, t'estimo. Reviu Gaià, Grup de Recerca, Gaià, p. 170.
COROMINAS CAMP, Ramon; COROMINAS CAMP, Jaume (2017). Premses, tines i trulls medievals al Berguedà, nord del Bages i part del Solsonès. Antics testimonis de com es feia el via a l'edat mitjana. Centre d'Estudis del Bages; àmbit de Recerques del Berguedà, Manresa; Berga, p. 306-307